

בע"ה
טהרת הלשון, שכבה צעירה
שיעור 6, מתבוננים ובונים, קיבלתי סוד
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

6. קיבלתי סוד

מתבוננים ובונים
שכבה צעירה

הרציונאל

כולנו יודעים שעל סודות צריך לשמור. סוד הוא משהו אישי שרק אנשים מעטים יודעים, ולכן גילוי סוד הוא הפרת אמון הראויה לגנאי. בספר "נצור לשונך מרע" מובא: "חייב אדם לשמור בסוד דברים שגילה לו חברו בצנעה. המגלה את הסוד עשוי לגרום נזק לאיש שנתן בו אמון. יתרה מזו: גם במקום שאין לחשוש כי גילוי הסוד יגרום נזק - אסור לגלותו. חטא הוא לפגוע ברצונו של הזולת, ואם אדם חפץ כי יישמר סודו הרי המגלה אותו פוגע ברצונו" (מתוך הלכות לשון הרע לחפץ חיים, פרק ב', ו' ח').

מאידך, יש סודות שהחשיפה שלהם מונעת סיכון או פגיעה במישהו אחר. במקרה כזה גילוי הסוד ראוי להערכה.

בשיעור זה נלמד מתי אסור לגלות סוד, ובאילו מקרים נדרש מאיתנו דווקא כן לגלות סוד.

המטרות

- התלמידים ילמדו שאסור לגלות סוד.
- התלמידים יבינו כי גילוי סוד של הזולת עלול לגרום לו לנזק.
- התלמידים ילמדו כי יש סודות שראוי לגלות.

מבנה השיעור

- פתיחה: סודה של רעות (מליאה)
- שלב א': "הולך רכיל מגלה סוד; וְנֶאֱמַן רִיחַ מְכַסֶּה דְבָר" (משלי י"א, י"ג) (מליאה)
- שלב ב': זהירות! סוד מסוכן (מליאה)
- סיכום: קיבלתי סוד, שיר (מליאה)

ההכנות הנדרשות

- יש להכין / לצלם בהגדלה את שתי התמונות (נספח 1).
- יש לצלם את השיר (נספח 2) כמספר תלמידי הכיתה.

מהלך השיעור

פתיחה: סודה של רעות (מליאה)

- נספר את הסיפור הבא:

רעות ותמר חברות טובות. הן גרות באותה שכונה ולומדות באותה כיתה. אחרי הצהריים הן משחקות יחד או מכינות שיעורי בית. ערב אחד נסעו הוריה של תמר לחתונה, ותמר נשארה ללון בבית חברתה רעות.

בע"ה
טהרת הלשון, שכבה צעירה
שיעור 6, מתבוננים ובונים, קיבלתי סוד
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

אימא של רעות הכינה להן ארוחת ערב טעימה, והן התארגנו לשינה ונכנסו למיטות.
כעבור זמן נכנסה אימא לחדר ואמרה: "רעותי, אני מקווה שלא שכחת לשים את הסדין
המיוחד על המזרן שלך...".
"לא שכחתי". אמרה רעות בשקט.
תמר התפלאה: "יש לך סדין מיוחד? מה זה?"
"לא משנה" אמרה רעות.
"למה את לא רוצה לספר לי? אני חברה שלך!"
"זה סוד" אמרה רעות. "אני לא רוצה לגלות".
"רק תראי לי את הסדין שלך", התחננה תמר. "את לא סומכת עליי? אני מבטיחה לא לגלות".
"מבטיחה?" שאלה רעות.
"מה, את לא מאמינה בי?"
רעות קמה מהמיטה והראתה לתמר סדין עבה מצופה בניילון.
"לפעמים קורה לי בלילה ש... אז הסדין הזה מגן על המזרן שלא יירטב..." סיפרה רעות,
והוסיפה: "תזכרי שהבטחת לא לספר לאף אחד".
יום אחד פרצה מריבה בין שתי החברות.
רעות ותמר כעסו זו על זו וסירבו להשלים.
כל אחת חזרה מבית הספר הביתה בדרך שונה. באותו הערב הן לא יצאו לשחק יחד.
למחרת, כשהגיעה רעות לכיתה, היא ראתה את תמר מסתודדת עם נועה ושחר. רעות שמעה
את שחר צוחקת ואומרת: "חה חה חה, בלילה במיטה!"

- נשאל את השאלות הבאות:
  - מדוע לא רצתה רעות לספר לתמר את סודה?
  - מדוע היא הסכימה בסופו של דבר לספר את הסוד?
  - מה הרגישה רעות כשסודה התגלה?
  - האם גם לכם קרה שגילו את סודכם? כיצד הרגשתם?
- נעלה נקודות אלו לדיון:
  - כדי לשכנע את רעות לגלות את סודה אמרה תמר לרעות: "למה את לא רוצה לספר לי? אני חברה שלך!". האם צריכים לגלות לחברים את כל הסודות שלנו?
    - תמר אמרה עוד: "את לא סומכת עליי? את לא מאמינה בי?" למה התכוונה?
    - כל עוד תמר ורעות היו חברות, תמר שמרה על סודה של רעות. כאשר רבו וכעסו זו על זו תמר גילתה את סודה. האם נהגה נכון? האם יש לשמור רק על סודם של חברים?
- **שלב א': "הולך רכיל מגלה סוד; ונאמן רוח מכסה דבר" (משלי י"א, י"ג) (מליאה).**
- נציג בפני התלמידים את שתי התמונות (נספח 1).
- נכתוב על הלוח את הפסוק: "הולך רכיל מגלה סוד; ונאמן רוח מכסה דבר".

בע"ה
טהרת הלשון, שכבה צעירה
שיעור 6, מתבוננים ובוניים, קיבלתי סוד
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

- נאמר : את הפסוק אמר שלמה המלך ויש בו שני סוגי אנשים : הולך רכיל ונאמן.
- נשאל : איזו תמונה מתארת את האדם הנאמן? מדוע הוא נאמן? (הוא מכסה את הסוד, ההיפך ממגלה סוד).
- נסביר כי סוד אין מגלים גם אם מפסיקים להיות חברים. ה' רוצה שנהיה נאמנים זה לזה. כך אפשר לחיות בלי לפחד שמישהו יגלה את הסוד שלי ויבייש אותי, וכך שומרים על טהרת הלשון ומונעים הלבנת פנים.
- נקרא בפני הכיתה את האירוע הבא :
רן סיפר לחברו בסוד שהוא לא ממש יודע לקרוא ומנחש את המילים.
- נבחר שלושה מתנדבים :
  - ילד א' יציג איך מתנהג ילד "הולך רכיל" ויספר לילד ב' את הסוד, שניהם ילעגו לרן.
  - ילד ג' יציג איך מתנהג ילד נאמן ושומר סוד. ילד ב' ינסה לשדל אותו לגלות את הסוד אך הוא ינצור את פיו.
- בפעילות זו נדגיש את התוצאה הכואבת שבגילוי הסוד - רן מתבייש. הוא חושש שאולי לא ירצו להיות חברים שלו.
- נבקש מהתלמידים להביא מקרה אחר של סוד, ונבחר שלושה מתנדבים אחרים להמחזי את המקרה.
- הצעה להעשרה : נספר כי יש מקרים שבהם גילוי הסוד יכול להמיט אסון. נקרא בפני הכיתה את האירוע הבא :

גדי החייל נסע הביתה לחופשה קצרה. באוטובוס הוא פגש את דוד אברהם וסיפר לו על פעולה חשובה שהפלוגה שלו מתכננת מחר נגד חוליית מחבלים מסוכנת. דוד אברהם התפעל ושאל עוד שאלות, גדי המשיך וסיפר דברים חשובים וסודיים על המבצע. מאחוריהם ישב מוסטפה והאזין לשיחה. כשירד מוסטפה מהאוטובוס הוא טלפן לחוליית המחבלים והזהיר אותם מפני פעולת צה"ל. המחבלים התכוונו להתקפה, הפעולה נכשלה ושני חיילים נפצעו.

שלב ב' : זהירות! סוד מסוכן (מליאה)

- נספר את הסיפור הבא :

צחי נכנס לכיתה בהתרגשות ואמר : "מחר יגיע לכיתה ילד חדש, אני מכיר אותו מהשכונה. הוא מעולה בכדורגל. בזכותו יש לנו סיכוי נגד ג'2".
 "מה באמת?" שאל רוני, "אתה סתם עובד עלינו".
 "כן, מבטיח, תשאלו אפילו את המורה אילנה, נראה לי שהוא גם תלמיד מצטיין".
 החברים שמחו, חוץ מאלי. הוא ישב בשקט ועל פניו נראתה דאגה.
 אלי הוא כרגע התלמיד המצטיין והשחקן הטוב ביותר בכדורגל. מה יקרה אם התלמיד החדש יתפוס את מקומו?
 אחר כך אסף אלי כמה חברים מהכיתה ואמר :
 "אסור לתת לילד החדש הזה לחשוב שהוא מי יודע מה". החברים הנהנו בראשם.

בע"ה
טהרת הלשון, שכבה צעירה
שיעור 6, מתבוננים ובוניים, קיבלתי סוד
מפתח הלב מתוך אמונה, המנהל לחינוך דתי

אלי אמר: "בואו ואגלה לכם איזו קבלת פנים נערוך לילד החדש".
הוא דיבר בשקט כממתיק סוד: "בילקוט נשים לו שקית עם חיפושיות זבל, ועל הכיסא שלו
נניח שקית מלאה במים, וכשירצה לשבת...פאפ!", כל החבורה פרצה בצחוק רועם.
"תזכרו", אמר אלי, "זה הסוד של החבורה שלנו, על סודות צריך לשמור".

- נקודות לדיון:
  - מה מרגיש ילד שנכנס לכיתה חדשה?
  - האם צריך לשמור על סוד כמו הסוד של אלי?
  - מה הייתם עושים כדי למנוע פגיעה בילד החדש?
- נציג מקרים נוספים שבהם צריך לגלות סוד לאדם מבוגר, הורה או מורה כדי למנוע סכנה או ניצול:
  - ילד מכיתה ח' "מבקש" לסחוב לו את הילקוט הכבד בדרך חזרה מבית הספר ומבקש לשמור את זה בסוד.
  - חברה סיפרה לי בסוד שילד מהשכונה מכה אותה.
  - חבר סיפר לי בסוד שהוא יוצא משטח בית הספר ללא רשות והולך למכולת.
- יש סודות שצריך לגלות כדי למנוע סכנה או נזק. בכל פעם שיספרו לנו סוד נחשוב: האם זה סוד שצריך לשמור או שזה סוד שצריך לספר למבוגר?

סיכום: קיבלתי סוד, שיר (מליאה)

- נקרא את השיר הבא:

קיבלתי סוד

סוד קיבלתי מחבר
ואותו לא אספר.
לא אגלה, לא אבייש,
לא אפרסם מה התרחש.
את לשוני אנצור
ואת סודו אשמור.
אפילו לא סוד קטנטן
כי הריני נאמן.
לא אלך רכיל בכלל
חוץ מזה הכלל:
סוד מסוכן או פוגע
בחבר או במישהו אחר...
למבוגר אפנה ואספר.

- נחלק לתלמידים את השיר (נספח 2) ונבקש להשלימו.

נספח 1: תמונות

תמונה א'

תמונה ב'

קבלתי סוד

סוד קבלתי מחבר
 ואותו לא אספר.
 לא אגלה, לא _____,
 לא אפרסם מה התרחש.
 את לשוני _____
 ואת סודו אשמר.
 אפלו לא סוד קטנטן
 כי הריני _____
 לא אלה רכיל בכלל
 חוץ מזה הכלל:
 סוד _____ או פוגע
 בחבר או במישהו אחר...
 למבגר אפנה ואספר.

